

7 จังหวัด 7 โมเดล

การผลิตสินค้า
เกษตรมูลค่าสูง
พื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

โครงการ
76 จังหวัด 76 โมเดล
การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8
กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตรัง

สตูล

พัทลุง

สงขลา

ปัตตานี

ยะลา

นราธิวาส

คำนำ

หนังสือ 7 จังหวัด 7 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อเผยแพร่เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านโมเดลเกษตรกรรมที่สร้างมูลค่าสูงให้แก่ชุมชน

การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่ผ่านการปฏิบัติและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรใน 7 จังหวัดของภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดตรัง ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สงขลา พัทลุง และสตูล หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร และบุคคลผู้สนใจทั่วไป สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อสร้างสรรค์การเกษตรของไทยให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ดร.ประสิทธิ์ วงศ์เทียม

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8

สารบัญ

บทนำ

1

1

จังหวัดตรัง

ข้อมูลเกษตรกร	2
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	3
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	3
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	4
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	5
ภาพการดำเนินกิจกรรม	6

2

จังหวัดสตูล

ข้อมูลเกษตรกร	7
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	8
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	8
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	9
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	10
ภาพการดำเนินกิจกรรม	11

3

จังหวัดพัทลุง

ข้อมูลเกษตรกร	12
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	13
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	13
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	14
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	15
ภาพการดำเนินกิจกรรม	16

4

จังหวัดสงขลา

ข้อมูลเกษตรกร	17
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	18
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	18
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	19
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	20
ภาพการดำเนินกิจกรรม	21

สารบัญ

5

จังหวัดปัตตานี

ข้อมูลเกษตรกร	22
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	23
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	23
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	24
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	25
ภาพการดำเนินกิจกรรม	26

6

จังหวัดยะลา

ข้อมูลเกษตรกร	27
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	28
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	28
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	29
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	30
ภาพการดำเนินกิจกรรม	31

7

จังหวัดนราธิวาส

ข้อมูลเกษตรกร	32
ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร	33
ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก	33
เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช	34
ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	35
ภาพการดำเนินกิจกรรม	36

QR Code การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง	37
---	----

คณะผู้จัดทำ	38
--------------------	----

บทนำ

ภาคเกษตรกรรมเป็นภาคการผลิตที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย การพัฒนาภาคเกษตรมีความท้าทายหลายด้าน ทั้งการพัฒนาศักยภาพการผลิต การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้า และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่มุ่งยกระดับประเทศให้ก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว จึงทำให้ภาคการเกษตรมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันควบคู่กับการสร้างความมั่นคงทางอาหาร และสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยอาศัยจุดเด่นทั้งความเป็นเอกลักษณ์และความโดดเด่นของสินค้าเกษตร การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของไทย พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับภูมิปัญญาในการพัฒนาสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และกระจายรายได้ให้กับภาคเกษตรของไทย กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำโครงการ “76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง” ภายใต้กิจกรรม “100 วันแห่งความสำเร็จ กรมวิชาการเกษตรรวมใจเป็นหนึ่ง” ขึ้น เพื่อตอบโจทยยุทธศาสตร์ชาติและขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด้านการยกระดับสินค้าเกษตร และเสริมศักยภาพเกษตรกร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัด ภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วย จังหวัดตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เดิมพืชหลักในการทำเกษตร คือ ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล แต่ปัจจุบันเกษตรกรได้มีการยกระดับเพิ่มความสามารถการผลิตสินค้าเกษตรในพืชอื่น ๆ เพิ่มขึ้น โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาการเกษตร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ทั้งในเรื่องของระบบเกษตรผสมผสาน เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรอินทรีย์ ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อจัดการระบบการผลิตและการตลาด จนเกิดเป็นโมเดลการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง 7 จังหวัด 7 โมเดล ดังนี้

1. ตรังโมเดล การผลิตพริกไทยตรังปลอดภัย สร้างรายได้สู่ความยั่งยืน
2. ยะลาโมเดล แหล่งผลิตทุเรียนคุณภาพ เสริมรายได้ด้วยไม้ดอก สร้างสมดุลเกษตรผสมผสาน
3. นราธิวาสโมเดล ลองกอง GI อินทรีย์ หนึ่งเดียวของไทยสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนครบวงจร
4. สตูลโมเดล จำปาตะ ไม้ผลอัตลักษณ์ จังหวัดสตูล
5. ปัตตานีโมเดล ทุเรียนทรายขาว พืชอัตลักษณ์มูลค่าสูง
6. สงขลาโมเดล การผลิตพืชผสมผสานสร้างรายได้สูง
7. พัทลุงโมเดล เกษตรผสมผสาน มาตรฐานพืชอินทรีย์ วิถีคนเมืองลุง

ตรังโมเดล การผลิตพริกไทยตรังปลอดภัย สร้างรายได้สู่ความยั่งยืน

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นายกิตติ ศิริรัตนบุญชัย
ชื่อเล่น ติ
ที่ตั้งแปลง เลขที่ 55/2 หมู่ 7
ตำบลนาเมืองเพชร อำเภอสีเกา
จังหวัดตรัง
เบอร์โทร 08 6702 6514
อีเมล kittisiri2555@gmail.com
การศึกษา ปริญญาตรี

คติประจำใจ

“ไม่สูงให้เขย่ง ไม่เก่งให้ขยัน”

» ความมีจิตสาธารณะ

เกษตรกรเป็นผู้มีความเสียสละ และให้ความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีบทบาททางสังคม ดังนี้

- เป็นรองประธานกลุ่มแปลงใหญ่พริกไทยตรัง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง
- เป็นวิทยากรให้ความรู้ เรื่องการปลูก และแปรรูปพริกไทย ให้แก่เกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ
- เป็นที่ปรึกษาด้านการผลิตพริกไทยคุณภาพให้แก่ สวนพริกไทย black gold กลุ่มผู้ปลูกพริกไทยอำเภออ่าวตง และกลุ่มเครื่องแกงเบอร์ 1 จังหวัดพัทลุง
- มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนด้านการทำงานวิจัยเรื่องพริกไทย
- เป็นแหล่งศึกษาดูงานของผู้ที่สนใจโดยมีแปลงต้นแบบด้านการผลิตพริกไทยคุณภาพให้ศึกษาดูงาน
- สวนพริกไทยตรังได้เป็นสถานีเรียนรู้ (training-hub) เพื่อเป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรของพริกไทยตรัง จาก สวทช.

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิตตามแนวทาง Balance DOA Together ด้านต่าง ๆ

- ใส่ใจดูแลสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ โดยตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี
- ในสถานการณ์ราคาขายพาราตกต่ำได้จ้างแรงงานในพื้นที่เก็บพริกไทยในแปลงของตนเอง และแปลงของสมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งช่วยเกษตรกรเลี้ยงวัวในพื้นที่ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำปุ๋ยคอกกลับมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกร
- เป็นเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศรองชนะเลิศอันดับ 1 สาขาการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช ประจำปี 2566
- วางแผนบริหารการเงิน โดยแบ่งเงินออกเป็น 3 ส่วน คือ เงินลงทุน เงินใช้จ่ายประจำวัน และเงินออม
- ให้เวลาและดูแลคนในครอบครัว สำหรับการท่องเที่ยวซื้อของหรืออ่านหนังสือในวันอาทิตย์
- ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอโดยการเข้าร่วมอบรมหาความรู้ในด้านต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการพัฒนาแปลงตนเอง

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

นายกิตติ ศิริรัตนบุญชัย อดีตเป็นพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556 บิดาล้มป่วยจึงจำเป็นต้องลาออกจากงาน เดินทางกลับมาดูแลบิดาที่จังหวัดตรังและต้องมาดูแลพื้นที่ทำการเกษตรแทนบิดา ในพื้นที่ 10 ไร่ ประกอบด้วย ยางพารา 5 ไร่ และส้มโอ 5 ไร่ ซึ่งพืชทั้ง 2 ชนิดมีอายุมาก ให้ผลผลิตต่ำ จึงต้องการที่จะปลูกพืชชนิดใหม่ทดแทน แต่คนในครอบครัวไม่เห็นด้วยจึงยังต้องดูแลจัดการสวนยางพาราและส้มโอต่อไป

ปี พ.ศ. 2559 บิดาเสียชีวิต นายกิตติ จึงตัดสินใจเปลี่ยนชนิดพืชปลูกใหม่ โดยได้เริ่มทำสวนพริกไทยเชิงพาณิชย์ โดยนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและศึกษาเพิ่มเติมด้วยตัวเองมาปรับใช้ในการปลูกพริกไทย ตั้งแต่ขั้นตอนการปรับพื้นที่เตรียมแปลงปลูก วางระบบน้ำ พร้อมทั้งศึกษาวิธีการเพิ่มผลผลิตในการปลูกพริกไทยแบบระยะชิด เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้สอดคล้องกับการปลูกในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ปัจจุบันได้นำความรู้ด้านการปลูกพริกไทยพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเกษตรกร และผู้ที่สนใจ

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพริกหลัก

พริกไทย เป็นพืชสมุนไพรและเครื่องเทศที่มีความสำคัญมากที่สุดของตลาดการค้าเครื่องเทศของโลก พริกไทยตรัง (Phrikthai Trang หรือ Trang Pepper) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ซึ่งเป็นพริกไทยสายพันธุ์พื้นเมือง (พันธุ์ปะเหลียน) มีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น คือ มีรสชาติที่เผ็ดร้อนกำลังดี มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว เมล็ดเล็ก ฝักแน่น เหมาะกับการรับประทานสดและแห้ง พริกไทยตรังมีสาร Piperine สูงกว่าพริกหลายสายพันธุ์ ซึ่งเป็นสารที่ให้ความเผ็ดมาพร้อมกับกลิ่นหอม พริกไทยตรังจึงมีความเผ็ดและหอมมากกว่าสายพันธุ์อื่นในท้องตลาด

ปัจจุบันราคายางพาราลดต่ำ เกษตรกรในจังหวัดตรังจึงนิยมปลูกพริกไทยเชิงพาณิชย์กันมากขึ้น เพราะมีราคาดีและตลาดมีความต้องการผลผลิตจำนวนมาก จากข้อมูลการปลูกพริกไทยตรังพันธุ์ปะเหลียน มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรจำนวน 131 ครัวเรือน 134 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 80.41 ไร่ จำนวนผลผลิต 315 กิโลกรัม/ไร่ นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์พริกไทย เช่น พริกไทยดำ พริกไทยขาว พริกไทยแดง และพริกไทยบด

พริกไทยตรังพันธุ์ปะเหลียน ถูกคัดเลือกให้เป็นสินค้าเกษตรสำคัญของจังหวัดตรัง เพื่อจัดทำ BCG Value Chain ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดทำแผนงาน/โครงการ บรรจุในแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตรัง

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

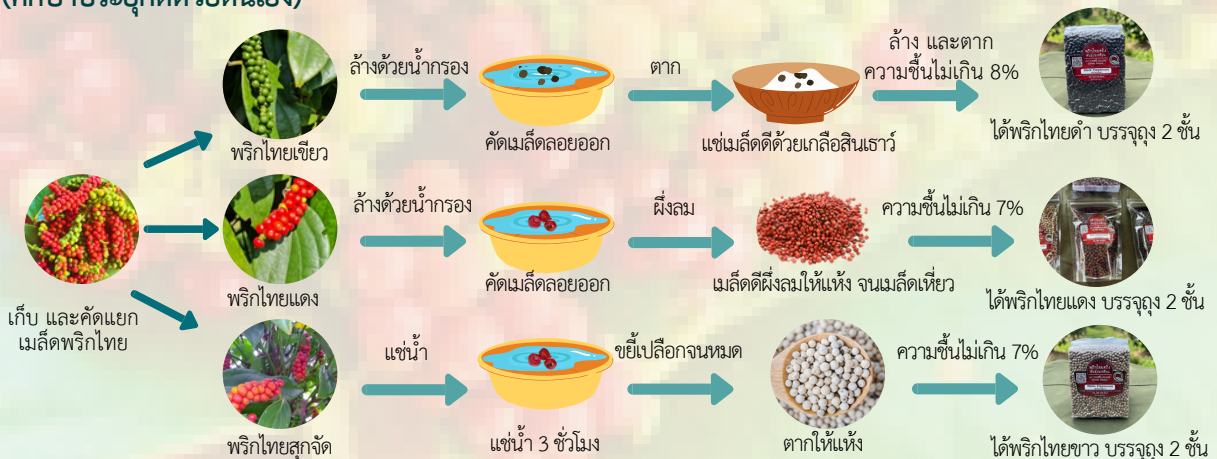
1. การวางผังแปลงและการเตรียมดิน

- เกษตรกรวางแผนและออกแบบผังแปลง โดยการยกร่องลึก 0.5 เมตร กว้าง 5.0 เมตร ทำให้ระบายน้ำออกจากแปลงได้ดี
- ปรับสภาพดินที่มีอุดมสมบูรณ์ต่ำมีความเป็นกรดสูง และมีการตกค้างของธาตุฟอสฟอรัสสูง โดยการใส่ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และโดโลไมท์เพื่อปรับสภาพดินให้ pH อยู่ในช่วง 6.0-6.5 (ศึกษาประยุกต์ด้วยตนเอง)

2. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

- โรครากโคนเน่า ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา ใส่ป้องกันการเกิดโรครากเน่าโคนเน่าทุกๆ 3 เดือน
- โรครากปมใช้เห็ดเรืองแสงสปีโรนัสมิในการป้องกันและกำจัด โดยขุดร่องรอบทรงพุ่มพริกไทย แล้วโรยเชื้อเห็ดเรืองแสงรอบทรงพุ่ม อัตรา 50 กรัมต่อต้น
- โรคแอนแทรกโนส ใช้ BS 20W16 ในการป้องกันการเกิดโรค โดยนำหัวเชื้อชีวภัณฑ์ BS ปริมาณ 25 กรัม ผสมกากน้ำตาล 10 มิลลิลิตร และน้ำ 500 มิลลิลิตร บ่มทิ้งไว้ 1 คืน นำเชื้อที่ได้ทั้งหมดผสมน้ำ 50 ลิตร ฉีดพ่นทุก 5-7 วัน
- การป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูพืชอื่น ๆ ใช้วิธีกล คือ ดักจับ ล่อ และการไล่ด้วยน้ำหมักพริกไทยรวมทั้งใช้ระบบน้ำเหนือทรงพุ่มในการป้องกันแมลงในช่วงฤดูแล้ง (ศึกษาประยุกต์ด้วยตนเอง)

3. การเพิ่มมูลค่าของผลผลิต (การแปรรูป) (ศึกษาประยุกต์ด้วยตนเอง)

4. การปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชในช่วงฤดูแล้ง

- ใช้ระบบน้ำอัจฉริยะในการรักษาความชื้นของดินช่วงฤดูแล้งโดยใช้ระบบเปิด-ปิด ผ่าน application สมาร์ทโฟน ทำให้พริกไทยได้รับน้ำตามความต้องการ และเพียงพอต่อการเจริญเติบโต ส่งผลให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพที่ดี
- ใช้ระบบการจัดการน้ำเหนือทรงพุ่มผ่าน application สมาร์ทโฟนเพื่อควบคุมอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ในแปลงพริกไทยเนื่องจากในฤดูแล้งมักประสบปัญหาพริกไทยอาการใบเหลืองผลร่วงมีการระบาดของเพลี้ยไฟ และเพลี้ยอ่อน โดยระบบการจัดการน้ำเหนือทรงพุ่มสามารถช่วยป้องกันการระบาดของโรคหรือลดปริมาณของเพลี้ยไฟ และเพลี้ยอ่อนที่เข้าทำลายส่วนของยอดอ่อนพริกไทยได้ (ศึกษาประยุกต์ด้วยตนเอง)

5. คุณภาพผลผลิต

- ปัญหาการติดเมล็ดไม่เต็มฝักฝักสั้นและเมล็ดเจริญเติบโตไม่สม่ำเสมอเกษตรกรศึกษาวิธีการให้ธาตุอาหารในระยะต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น การให้ปุ๋ยสูตร 21-7-14 ตั้งแต่ระยะปลูกแบบถึงติดดอกสัดส่วน 3:1:2 และอัตราส่วน 3:1:7 ช่วงติดดอกถึงติดผลอ่อน (ศึกษาประยุกต์ด้วยตนเอง)
- การจัดการด้านทรงพุ่มทำการตัดแต่งทรงพุ่มเพื่อให้พริกไทยสามารถสังเคราะห์แสงได้เต็มที่ ทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช (ต่อ)

6. การจัดการตลาด

- จำหน่ายสินค้าหลากหลายช่องทาง ได้แก่ ร้านศิริบุญชัย ถนนราชดำเนิน อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง, Line: ti2555, Facebook : สวนพริกไทยตรังพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน, Shopee และการออกบูธ/งานแสดงสินค้าต่าง ๆ

7. การรับรองมาตรฐาน

- การรับรองมาตรฐานการผลิตพืช GAP
 - รหัสแปลง 92010100-9383-0001
 - รหัสรับรอง กษ. 03-9001-92-383-000043
- ได้รับอนุญาตใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดตรัง

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 1 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	พริกไทยแห้ง	290 กก./ไร่/ปี	112,930	334,778	221,848
	ต้นพันธุ์	1,600 ต้น/ไร่			

บทสรุป

> ปัจจัยของความสำเร็จ

- เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เล็งเห็นถึงมรดกอันล้ำค่าจากบรรพบุรุษ มีการพัฒนาตนเอง ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ มุ่งมั่น ทุ่มเท และมีความตั้งใจที่จะพลิกฟื้นพริกไทยตรัง (พันธุ์ปะเหลียน) ให้กลับมาเป็นที่รู้จักอีกครั้ง
- ปัจจุบันนายกิตติ ศิริรัตนบุญชัย สามารถเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตพริกไทยในสวนได้ถึงร้อยละ 50 ต่อต้นต่อปี

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- สำหรับเกษตรกรที่สนใจปลูกพริกไทย ควรเริ่มจากแปลงขนาดเล็กก่อน ควรมีการวางแผนแปลงและเตรียมแปลงปลูกให้ถูกต้อง ตั้งแต่วิธีการเตรียมดิน การเลือกต้นพันธุ์ คุณภาพ วางระบบการให้น้ำ การจัดการธาตุอาหาร การจัดการโรคและแมลงศัตรู รวมถึงการแปรรูปเพื่อให้ได้พริกไทยที่มีคุณภาพและปลอดภัย
- เกษตรกรมือใหม่ควรหาความรู้ใหม่ๆเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

สตูลโมเดล จำปาตะ ไม้ผลอัตลักษณ์ จังหวัดสตูล

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นายรอเสด ตาเดอีน
ชื่อเล่น บังเสด
ที่ตั้งแปลง หมู่ 4 ตำบลควนโดน
อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
เบอร์โทร 09 4978 4941
อีเมล -
การศึกษา ประถมศึกษาตอนปลาย

คติประจำใจ

“ทำอะไร ต้องทำให้จริง
ถ้าทำจริง ความสำเร็จต้องตามมา”

» ความมีจิตสาธารณะ

เกษตรกรเป็นผู้มีความเสียสละ และให้ความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมที่นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร ดังนี้

- วิทยากรถ่ายทอดความรู้และสอนการปลูกและดูแลจำปาตะ
- ใช้แปลงปลูกเป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านการปลูกจำปาตะ โดยได้รับคัดเลือกเป็นแปลงต้นแบบแปลงใหญ่จำปาตะจังหวัดสตูล
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล (ศูนย์เครือข่าย) เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลที่สนใจ

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิตตามแนวทาง Balance DOA together ด้านต่าง ๆ

- เกษตรกรดำเนินชีวิต โดยรักษาสมดุลชีวิตแบบอิสลามตลอดเส้นทาง ไม่สุดโต่งหรือหย่อนเกินไป
- ดูแลครอบครัวผ่านกิจกรรมการเกษตร และกิจกรรมทางศาสนาควบคู่กันอย่างสมดุล

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

นายรอเสด ตาเดอิน มีอาชีพหลัก เป็นพนักงานในหน่วยงานเอกชน เริ่มปลูกจำปาตะ เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยได้รับต้นกล้าจำปาตะเสียบยอด พันธุ์ขวัญสตูล และพันธุ์ต่างๆ ที่ผ่านการประกวดมาปลูกในแปลงพื้นที่ 7 ไร่ แต่เนื่องจากอาชีพหลักที่มีความจำเป็นต้องอยู่ต่างจังหวัดเป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ไม่สามารถดูแลสวนจำปาตะได้เต็มที่ ต่อมาปี พ.ศ. 2550 ครอบครัวตัดสินใจจะโค่นจำปาตะเพราะจำปาตะราคาถูกในขณะที่ยางพาราราคาแพง จึงตัดสินใจโค่นจำปาตะจำนวน 3 ไร่ และปลูกยางพาราแซมในระหว่างต้นจำปาตะที่เหลือ 4 ไร่ โดยวางแผนโค่นจำปาตะต่อในอนาคต

ปี พ.ศ. 2559 ได้กลับมาดูแลสวนเต็มตัว จึงได้เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำให้ได้รับความรู้จากการอบรมในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมามาปรับใช้ในแปลงของตน จนทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นแปลงตัวอย่าง

ปี พ.ศ. 2562 จำปาตะขวัญสตูลได้ขึ้นทะเบียนเป็นพืชบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดสตูล (GI) ของจังหวัดสตูล นายรอเสดเป็นเกษตรกรรายแรกๆ ของจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย ได้มีการพัฒนาการผลิต และจำหน่ายต้นพันธุ์จำปาตะขวัญสตูล เป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

จำปาตะ จัดเป็นไม้ผลสกุลเดียวกับขนุน กลิ่นหอมแรงและรสชาติหวานจัด เนื้อผลทางภาคใต้นิยมเรียกว่า “ยุม” มีเนื้อผลสีเหลืองอ่อนไปจนถึงเหลืองส้มขึ้นกับพันธุ์ จำปาตะมีเส้นใยแบบละลายน้ำ สามารถขับไขมันและสารพิษออกจากร่างกายได้ ในเมล็ดอุดมไปด้วยสารแมนโนส ซึ่งเป็นคาร์โบไฮเดรตชนิดหนึ่งเป็นเอพิเมอร์อันหนึ่งของกลูโคส แมนโนสมีส่วนสำคัญในกระบวนการเมตาบอลิซึมของมนุษย์

จำปาตะสตูล ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ คำขอเลขที่ 61100181 ทะเบียนเลขที่ สข 62100123 ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 4 มิถุนายน 2561 ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤษภาคม 2562 จำปาตะสตูลมีพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์การค้า ได้แก่ พันธุ์ขวัญสตูล พันธุ์สตูลสีทอง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์ทองเกษตร พันธุ์ดอกโดน และพันธุ์วังทอง

ปัจจุบัน ยางพารามีราคาตกต่ำ จำปาตะจึงเป็นพืชทางเลือก ที่เกษตรกรจังหวัดสตูลนิยมปลูกในเชิงพาณิชย์มากขึ้น เนื่องจากมีราคาดี สามารถเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกร และผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

1. เทคโนโลยีด้านการใส่ปุ๋ย

- ช่วงแรก หากใส่ปุ๋ยน้อยทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ และต้นจะมีการทิ้งกิ่ง จึงต้องการเพิ่มการใส่ปุ๋ย
- การใส่ปุ๋ย มี 2 สูตร คือ 1) ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จำนวน 3-6 กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง และ 2) ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 จำนวน 3 กิโลกรัม/ต้น/ปี
- การติดตั้งระบบน้ำในสวน และการกวาดโคนต้น เพื่อให้พืชมีการกระทบแล้งจะเกิดการติดตาดอกได้เร็วขึ้น

2. เทคโนโลยีด้านการเก็บเกี่ยว

- นับจากวันผสมเกสรถึงวันเก็บเกี่ยวผลผลิต ประมาณ 120 วัน จะได้ผลผลิตที่สุกแก่เต็มที่ โดยจำปาตะเภาแต่ละต้นจะมีการแต้มนสีของวัสดุห่อผลที่แตกต่างกันของแต่ละรุ่น เพื่อง่ายต่อการเก็บเกี่ยว

3. เทคโนโลยีด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

- การป้องกันและจำกัดศัตรูพืช จำปาตะเภาเป็นพืชที่มีศัตรูพืชน้อยที่พบจะมี 2 ชนิด คือ แมลงวันผลไม้ และด้วงหนวดยาว
- การจัดการแมลงวันผลไม้ 2 วิธี ได้แก่ 1) การล่อด้วยกับดักกาวเหนียว และ 2) การห่อผล ซึ่งการห่อผลจะให้เทคโนโลยีชาวบ้านคือ การใช้ใบมะพร้าวสาน (โคร๊ะ) ในการห่อผลตั้งแต่ออกดอก และช่วงติดผลในระยะ 2 สัปดาห์แรก หรือการใช้ถุงพลาสติกห่อผลสีต่างๆ แต่ที่นิยมในปัจจุบันคือสีดำเพื่อให้เปลือกผลเป็นสีเหลืองอ่อน
- การจัดการด้วงหนวดยาวด้วยการกางตาข่ายดักตัวเต็มวัยเท่านั้น

4. การจัดการด้านการตลาด

- จำหน่ายออฟไลน์และออนไลน์
- Facebook : สวนตาเดอิน บังเสด จำปาตะขวงวัลย์สตูล
- การออกบูธ/งานแสดงสินค้าต่าง ๆ

5. การรับรองมาตรฐาน

- การรับรองมาตรฐานการผลิตพืช GAP
 - รหัสแปลง 910201-9107-0004
 - รหัสรับรอง กษ 03-9001-91-107-000054
- ได้รับอนุญาตใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) จังหวัดสตูล

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	จำปาตะผลสด	1,530 กก./ไร่/ปี	14,600	103,867	89,267
2	จำปาตะแปรรูป (ทอด)	60 วัน/ปี	30,000	60,000	30,000
3	ต้นพันธุ์จำปาตะ	1,500 ต้น	30,000	225,000	195,000

บทสรุป

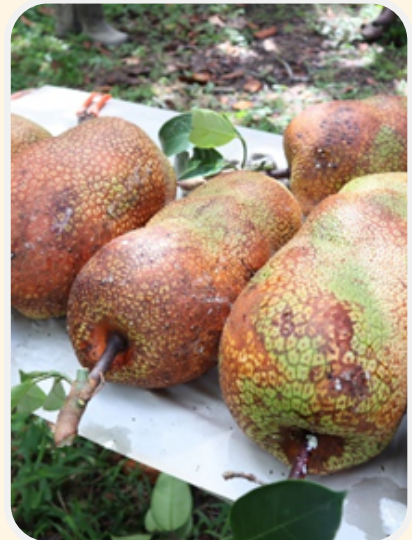
> ปัจจัยของความสำเร็จ

- การไม่สนใจคำคน แน่วแน่ในแนวทางของตนเอง ทำให้เกิดสวนจำปาตะ “สวนตาเดอิน” สวนจำปาตะขวัญสตูล
- การทำเกษตรถ้าวิ่งตามกระแสจนเกินไป จะทำให้เราหลงลืมพืชท้องถิ่นที่สามารถสร้างมูลค่าได้ และตลาดยังเปิดกว้าง
- การรักษาสมดุลชีวิตแบบอิสลามตลอดเส้นทาง ดูแลครอบครัวผ่านกิจกรรม การเกษตรและกิจกรรมทางศาสนาควบคู่กัน

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- จำปาตะเป็นพืชที่ดูแลรักษาง่าย มีศัตรูพืชน้อย เนื่องจากเป็นพืชท้องถิ่น และตลาดยังเปิดกว้าง สำหรับเกษตรกรผู้สนใจปลูกจำปาตะ จึงควรเริ่มจากพันธุ์ที่ตลาดสนใจ เพราะการเริ่มต้นดีทำให้สามารถไปในแนวทางที่ถูกต้องได้

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

พลังของโมเดล เกษตรผสมผสาน มาตรฐานพืชอินทรีย์ วิดีคอนเมืองลุง

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นางเกษร ทองคำ
 ชื่อเล่น ชร
 ที่ตั้งแปลง เลขที่ 167 หมู่ 13 ตำบลเกาะเต่า
 อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
 เบอร์โทร 08 6289 6779
 อีเมล -
 การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

คติประจำใจ

“ทำการเกษตรสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ
 น้อมนำศาสตร์พระราชา”

» ความมีจิตสาธารณะ

- เกษตรกรมีบทบาททางสังคมที่หลากหลาย มุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวม ได้แก่ รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดพัทลุง, หมอดินอาสา, ปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน, ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียน ตชด.ควนตะแบก เป็นต้น
- การให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชน มีจิตสาธารณะช่วยเหลือพัฒนาชุมชน ทำให้ได้รับรางวัลชุมชนอุดมสุขระดับภูมิภาค ปี 2566
- ผู้นำในโครงการแก้ปัญหาหนี้ในระบบอย่างยั่งยืนให้แก่คนในชุมชน
- นักขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นำการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชน (ครู ข) และเป็นเครือข่าย 7 ภาคี บำบัดทุกข์ บำรุงสุข
- วิทยากรจิตอาสาถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้แก่ผู้ที่สนใจทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด
- สวนเกษตรทองคำ เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอป่าพะยอม รวมทั้งเป็นศูนย์ชีวภัณฑ์ชุมชนอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ภายใต้การดูแลของกรมวิชาการเกษตร

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิตตามแนวทาง Balance DOA together ด้านต่าง ๆ

- การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง พึ่งพาตนเอง ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท ใช้ความรู้ความสามารถที่มีผลิตพืชอาหาร พืชสมุนไพร ผลิตสัตว์เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน
- การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ โดยการปลูกทุกอย่างที่กิน และกินทุกอย่างที่ปลูกทดแทนเพื่อตัวเอง ครอบครัว และผู้บริโภค ในแปลงมีชันโรง ผึ้งป่า ผึ้งหลวง ผีเสื้อ ตัวต่อ ช่วยผสมเกสรพืชภายในแปลง และให้น้ำผึ้งตลอดทั้งปี
- การเฝ้าหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ สมาชิกในครอบครัวดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ยังคงไว้ซึ่งการช่วยเหลือผู้คนในสังคมจึงได้รับคัดเลือกและได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จมากมาย เช่น รางวัลเกษตรกรดีเด่นสาขาการผลิตพืชอินทรีย์ จากกรมวิชาการเกษตร ปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดินระดับเขต สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, รางวัลหมอดินอาสาดีเด่นจากกรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

นางเกษร ทองคำ และสามี เดิบโตมาจากครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม พืชหลักที่ปลูกคือ ยางพารา จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2556 เกิดการรวมกลุ่มกันภายในชุมชน เพื่อการปลูกผัก บริโภคกันเอง ลดการนำเข้าผักจากต่างชุมชน ชื่อกลุ่มทุ่งนานอก ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ซึ่งพื้นที่ปลูกผักเป็นพื้นที่ของชุมชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยมีหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ดูแลและให้ความรู้ ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2559 ได้มาพัฒนาพื้นที่สวนยางพาราบริเวณบ้านตนเอง เพื่อปรับเปลี่ยนพืชปลูกเป็นพืชผัก ไม้ผล ไม้ดอก เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน เพราะตระหนักถึงความปลอดภัยของสมาชิกในครอบครัว และเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย

ปี พ.ศ. 2560 ได้เริ่มผลิตพืชปลอดภัย โดยศึกษาหาความรู้ ขอคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเริ่มปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเป็นแบบระบบอินทรีย์ มีการปรับปรุงดิน ปลูกพืชผสมผสาน ระหว่างพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น และไม้ดอก ได้แก่ กลัวยหอมทอง เสาวรส ผักเหลียง กะหล่ำปลี ผักบุ้ง ผักกาด พริก โหระพา ถั่วฝักยาว แตงกวา ถั่วลันเตา ทุเรียน เงาะ มังคุด ลางสาด ดาวเรือง เป็นต้น จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2562 ได้รับรางวัล “เกษตรกรอินทรีย์ดีเด่น” สาขาการผลิตพืช ระดับประเทศ จากกรมวิชาการเกษตร

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

การเลือกชนิดพืชปลูกของสวนเกษตรทองคำ เลือกปลูกพืชที่สามารถปลูกร่วมกันได้ มีการวางแผนการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม พืชผักที่ปลูกเป็นที่ต้องการของตลาดเพราะเป็นพืชผักอินทรีย์ มีการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่เพื่อการใช้ประโยชน์เต็มศักยภาพ และสร้างรายได้เพิ่มจากการขายต้นพันธุ์พืช และกิ่งตอนด้วย อีกทั้งยังได้รับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ ในการบริหารจัดการผลผลิตจึงสามารถจำหน่ายผลผลิตสู่ชุมชนและตลาดภายนอกได้

พืชหลักที่สร้างรายได้ ได้แก่ ผักกาด ถั่วฝักยาว แตงกวา กลัวยหอมทอง ข้าวโพด กะหล่ำปลี ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ลางสาด เงาะ กิ่งตอนผักเหลียง ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ ไช้ไก่ และปลาตุกร้าแปรรูป รายได้ 3 ปี (2564 – 2566) เฉลี่ย 131,474 บาท

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

1. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการปลูกพืช แบบผสมผสาน

- เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการปลูกพืชแบบผสมผสาน ประกอบด้วย ไม้ผล พืชผัก พืชไร่ วางแผนระบบปลูก โดยพื้นที่ปลูกไม้ผลที่ขนาดต้นเล็กอยู่ ได้แก่ มังคุด ทุเรียน มีการปลูกผักเหลียงใบใหญ่ กล้วยหอมทอง และพริกไทยเป็นพืชร่วม และพื้นที่ระหว่างร่องไม้ผลแบ่งใช้ประโยชน์ ดังนี้
 - พื้นที่โล่งไถเตรียมพื้นที่ โดยใช้รถไถเดินตามตากดินไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อตัดวงจรชีวิตของศัตรูพืชและเชื้อสาเหตุโรคพืช ยกแปลงตามความเหมาะสม ใช้ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยรองพื้น
 - ปลูกผักยกแคร่แบบหมุนเวียน ตามฤดูกาล
 - ปลูกพืชผักบนดินในบล็อกซีเมนต์ ลดแรงงานในการกำจัดวัชพืช สะดวกในการปฏิบัติงาน
 - บ่อเลี้ยงແຫນແຕง เพื่อใช้เป็นปุ๋ยพืชสดในแปลง

2. เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นตอนการเตรียมต้นกล้า

- การเตรียมต้นกล้า มี 2 รูปแบบ คือ
 - วิธีการเพาะเป็นต้นกล้าก่อนแล้วจึงย้ายลงแปลงปลูก ได้แก่ กะหล่ำปลี แดงกวาง ฯลฯ
 - วิธีการปลูกโดยการหว่าน/ปลูกลงแปลงปลูกแล้วค่อยถอนแยก ซึ่งใช้กับข้าวโพด ผักกาดขาว ฯลฯ

3. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการดูแลรักษา

- การผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และปุ๋ยหมักสูตรของ พต. ใช้ในแปลง
- การกำจัดวัชพืชด้วยเครื่องตัดหญ้า และถอนด้วยมือ
- การใช้ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย กำจัดหนอนในแปลงปลูกพืชผัก และข้าวโพด
- การใช้มวนพิฆาตและแมลงหางหนีบ กำจัดหนอนผีเสื้อกะหล่ำปลี ถั่วฝักยาว ผักกาด ผักคะน้า กวางตุ้ง และพืชอื่นๆ
- การใช้เห็ดเรืองแสงสิรินทรีย์ รองกันหลุมก่อนปลูก โดยเฉพาะการปลูกพริกและมะเขือ เพื่อป้องกันกำจัดโรครากปม
- การใช้น้ำหมักชีวภาพ จุลินทรีย์เรืองแสง น้ำหมักไล่แมลง ปลูกพืชหมุนเวียน และผักยกแคร่คู่กัน

4. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวผลผลิตพืชผักตอนเช้า ทำความสะอาด และตัดแต่งใบที่เสียออก
- เก็บเกี่ยวไม้ผลตามอายุ โดยยึดตามวันออกดอกที่บันทึกไว้ พร้อมพิจารณาจากสภาพอากาศฤดูแล้ง อาจมีการเก็บเกี่ยวที่เร็วขึ้นกว่าฤดูฝนประมาณ 10 วัน เนื่องจากอากาศร้อนส่งผลให้ผลผลิตสุกแก่เร็วกว่าปกติ คัดผลผลิตที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีตำหนิออก ส่วนผลผลิตที่สมบูรณ์ดีบรรจุใส่ภาชนะสะอาดพร้อมจำหน่าย

5. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านประมง

- การทำบ่อพลาสติกเพื่อเลี้ยงปลาตู้ จำนวน 2 บ่อ โดยบ่อมีขนาดความกว้าง 2.70 เมตร และความยาว 4.80 เมตร และทำการแปรรูปปลาตู้เป็นผลิตภัณฑ์ปลาตู้สำเร็จ ภายใต้ชื่อ “ปลาตู้สำเร็จแม่เกสร”

6. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านปศุสัตว์

- โรงเรือนเลี้ยงไก่ไข่พันธุ์พระราชทาน เพื่อจำหน่ายพ่อแม่พันธุ์ และโรงเรือนเลี้ยงแม่กระเพื่อจำหน่ายลูกแม่สวยงาม

7. การจัดการด้านการตลาด

- จำหน่ายช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ ผลผลิตทางการเกษตรบางชนิด เช่น ทุเรียน เงาะ ลางสาด ผู้บริโภคสั่งจองสินค้าตั้งแต่เริ่มติดดอก เพราะมีความน่าเชื่อถือและได้รับการไว้วางใจ ด้านความปลอดภัยของสินค้า ปัญหาส่วนใหญ่คือ ปัญหาปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค

8. การรับรองมาตรฐาน

- การรับรองมาตรฐาน ในปี พ.ศ. 2560-2561 ผลิตพืชแบบปลอดภัยให้ได้รับมาตรฐานรับรอง และปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชตามมาตรฐานการผลิตระบบอินทรีย์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2562 ได้รับรางวัล “เกษตรกรอินทรีย์ดีเด่น” สาขาการผลิตพืชระดับประเทศ จากกรมวิชาการเกษตร

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 3 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	พืชผัก	73 กก./ไร่/ปี	596	3,407	2,811
2	ต้นกล้าผัก	160 ต้น/ปี	1,750	17,500	15,750
3	พืชไร่	312 กก./ไร่/ปี	508	792	284
4	ไม้ผล (มะพร้าว, ลองกอง, เงาะ, กลางสาด, มังคุด, ทุเรียน กล้วยหอม)	116 กก./ไร่/ปี	335	7,111	6,775
5	กิ่งตอน/ไม้ประดับ	200 กิ่ง/ปี	4,500	70,000	65,500
6	ปศุสัตว์ (หมูหลุม, ลูกวัว, ลูกไก่ไข่, เม่นแคระ)	5,507 ตัว/ปี	6,050	34,250	28,200
7	ไข่ไก่	3,000 ฟอง/ปี	5,000	12,000	7,000
8	ปลาดุกไร่	85 ตัว/ปี	9,700	45,550	45,550
9	ชีวภัณฑ์พร้อมใช้	400 ชิ้น/ปี	1,900	10,000	8,100

บทสรุป

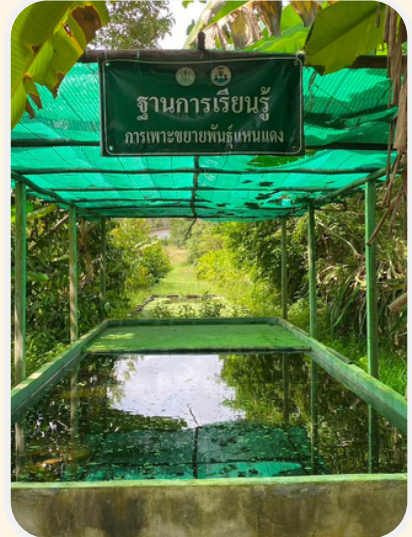
> ปัจจัยของความสำเร็จ

- การประกอบอาชีพของเกษตรกร อยู่บนพื้นฐานความพอเพียง พอใจในสิ่งที่มี มุ่งมั่นในเป้าหมาย และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีจิตสาธารณะ
- สวนเกษตรกรทองคำเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนรุ่นใหม่ ที่ประสบความสำเร็จ โดยเริ่มต้นจากศูนย์ เพียงแค่เริ่มต้น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น และธรรมชาติ

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- ผู้สนใจที่จะทำการเกษตรให้ประสบความสำเร็จ อยากรแนะนำให้ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน และมุ่งมั่นในเป้าหมาย พร้อมทั้งเปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ บนพื้นฐานของการไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติด้วย

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

สงขลาโมเดล การผลิตพืชผสมผสานสร้างรายได้สูง

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นายสมชาย จันทะสะ
ชื่อเล่น สมชาย
ที่ตั้งแปลง หมู่ 7 ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา
เบอร์โทร 08 9293 7882
อีเมล -
การศึกษา ปริญญาตรี

คติประจำใจ

“ทำการเกษตรสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

» ความมีจิตสาธารณะ

- การทำกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกร เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ในภาคการเกษตร ทั้งด้านการผลิตพืช และปศุสัตว์ ในพื้นที่ จังหวัดสงขลาให้บุคคลที่สนใจเข้ามาศึกษา หาความรู้ ดังนี้
 - แปลงต้นแบบโครงการส่งเสริมเกษตรกร อินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสงขลา (สปก.)
 - เป็นฐานเรียนรู้การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก และนำหมักเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติ ด้านการพัฒนาที่ดินจังหวัดสงขลา (สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา)
 - ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเข้าร่วมโครงการ 5 ประสาน ฯ ใน ปี พ.ศ.2561 ร่วมกับ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัด สงขลา
 - เป็นโรงเรียนเกษตรกร (ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสงขลา)
- เกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตร ปราดเปรื่อง (ปศุสัตว์จังหวัดสงขลา)

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิต ตามแนวทาง Balance DOA together ด้านต่าง ๆ

คุณสมชาย จันทะสะ และสมาชิกใน ครอบครัว ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 ข้อ หรือที่เรียกว่า “เศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ช่วยเพิ่มศักยภาพและพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกระดับ ดังนี้

- เศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง คือ ความพอ ประมาณ ที่ไม่ตึงและไม่หย่อนเกินไป ความมีเหตุผล โดยคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็น การมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่าง ๆ
- เศรษฐกิจพอเพียง 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ สร้างองค์ความรู้ เรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ และเงื่อนไขคุณธรรม หลัก คุณธรรมที่ควรยึดถือไว้เสมอขณะดำเนิน ชีวิตประจำวันตามทางสายกลาง

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

นายสมชาย จันทะสะ เริ่มทำเกษตรอินทรีย์ ปี พ.ศ. 2559 เริ่มทำเกษตรอินทรีย์ สาเหตุจากราคายางตกต่ำ รายได้ไม่พอกับรายจ่ายและประกอบกับสุขภาพร่างกายคนในครอบครัว ไม่แข็งแรง

ปี พ.ศ. 2561-2562 เข้าร่วมโครงการ "5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง"

ปี พ.ศ. 2563 เข้าร่วมโครงการสร้างเครือข่ายการผลิตชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชสนับสนุนนโยบายลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์

ปัจจุบัน ดำเนินการทำเกษตรผสมผสานเต็มรูปแบบ ภายใต้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ และ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ.9001-2556

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

การเลือกชนิดพืชปลูกของสวนเกษตรกร คือ เลือกปลูกพืชที่สามารถปลูกร่วมกันได้ มีการวางแผนการปลูกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม พืชผักที่ปลูกเป็นที่ต้องการของตลาด เพราะเป็นพืชผักอินทรีย์ และได้มีการทำปุ๋ยคอก เพื่อเป็นรายได้เสริมรายวันอีกทางหนึ่ง โดยเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 30 ตัว และวัวจำนวน 5 ตัว ทั้งนี้ มีการใช้ประโยชน์จากมูลวัว นำมาผ่านกระบวนการหมักกับสูตรปุ๋ยของพัฒนาที่ดินและสามารถใช้ประโยชน์อย่างครบวงจร ในการบริหารจัดการผลผลิตจึงสามารถจำหน่ายผลผลิตสู่ชุมชนและตลาดภายนอกได้

พืชหลักที่สร้างรายได้ ได้แก่ ผักสลัด (กรีนโอ๊ค เรดโอ๊ค มินิคอส) ชะอม ผักกาด ถั่วฝักยาว แตงกวากล้วยหอมทอง ข้าวโพด กะหล่ำปลี ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง กิ่งตอนผักเหลียง ผลิตภัณฑ์ชีวภัณฑ์ ไช้ไก่ รายได้ 3 ปี (2564 – 2566) เฉลี่ย 429,847 บาท

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

1. การวางแผนระบบปลูกพืชตามปฏิทินการผลิตพืชผักสวนครัว

- กิจกรรมการเกษตรที่สร้างรายได้รายปี ได้แก่ เงาะ มังคุด ทุเรียน
- กิจกรรมการเกษตรที่สร้างรายได้รายเดือน ได้แก่ แตงกวา ถั่วฝักยาว ผักสลัด ผักกาดหอม ผักเคล
- กิจกรรมการเกษตรที่สร้างรายได้รายวัน ได้แก่ การตัดยอดอ่อนชะอม ผักเหลียง ไข่ไก่

2. การใช้ประโยชน์พื้นที่ด้านเกษตรให้คุ้มค่า

- พื้นที่โล่งไถเตรียมพื้นที่ โดยใช้รถไถเดินตาม เพื่อผลิตผักกวางมั่ง 1 โรงเรือน เช่น กะหล่ำปลี ผักเคล
- พื้นที่ปลูกผักยกแคร่ จำนวน 6 แคร่ มีขนาดความกว้าง 1.50 เมตร ความยาว 13.00 เมตร การปลูกผักยกแคร่เป็นการปลูกแบบหมุนเวียนคือ ผักที่ปลูกฤดูที่แล้ว ได้แก่ ผักกาดขาว กะหล่ำปลี ต้นหอม ผักชี คื่นช่าย คะน้า ผักสลัด และผักบุ้ง
- พื้นที่กักเก็บน้ำ เพื่อใช้ด้านการเกษตร จำนวน 2 บ่อ และใช้ประโยชน์โดยการเลี้ยงแพะแดงสำหรับใช้ผลิตปุ๋ย

3. เทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ ได้มีการเลี้ยงสัตว์และการใช้ประโยชน์จากมูลสัตว์ เพื่อเป็นรายได้เสริม

- การเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 30 ตัว
- การเลี้ยงนกยูง จำนวน 6 คู่ผสม
- การเลี้ยงวัวพื้นบ้าน จำนวน 5 ตัว

4. การเตรียมดิน

- การผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน และปุ๋ยหมักสูตรของ พต. ใช้เองในแปลง วัสดุหมักประกอบด้วย มูลวัว มูลไก่ ขุยมะพร้าว เศษวัชพืช กำจัดวัชพืช โดยใช้แรงงานคน โดยใช้เครื่องตัดหญ้า และการถอน

5. การเตรียมแปลง

- การเตรียมแปลง ใช้รถไถเดินตามเตรียมพื้นที่ ไถตากดินไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อตัดวงจรชีวิตของศัตรูพืชและเชื้อสาเหตุโรคพืชในดิน จากนั้นยกแปลงตามความเหมาะสมของชนิดพืชที่ปลูกในฤดูกาลนั้น ๆ ใช้ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยรองพื้นก่อนปลูก

6. การเตรียมต้นกล้า

- การเตรียมต้นกล้า มี 2 รูปแบบ ดังนี้
 - 1) การเพาะเป็นต้นกล้าก่อนแล้วจึงย้ายลงแปลงปลูก ได้แก่ การเพาะกล้ากะหล่ำปลี แตงกวา ถั่วฝักยาว ฯลฯ
 - 2) การปลูกโดยการหว่าน/ปลูกลงแปลงปลูกแล้วค่อยถอนแยก ซึ่งใช้กับข้าวโพด ผักกาดขาว ฯลฯ

7. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้มีการตรวจแปลงพืชอย่างสม่ำเสมอ ดูแลรักษาแปลงให้สะอาด เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช มีการผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ได้แก่

- ไล่เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย ฟันเมื่อพบการระบาดของหนอนผีเสื้อในแปลงปลูกพืชผัก และข้าวโพด
- มวนพิฆาตและแมลงหางหนีบใช้ในการกำจัดหนอนผีเสื้อในแปลงกะหล่ำปลี ถั่วฝักยาว ผักกาด ผักคะน้า กวางตุ้ง และพืชอื่นๆ
- เหน็ดเรืองแสงสิรินรัศมี ใช้รองกันหลุมก่อนปลูกพืช โดยเฉพาะการปลูกพริกและมะเขือ เพื่อป้องกันกำจัดโรครากปม
- การผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพ จุลินทรีย์เรืองแสงเพื่อไล่แมลง
- การปลูกพืชแบบหมุนเวียน และแบบผักยกแคร่ควบคู่ไปด้วย โดยได้การรับรองมาตรฐานระบบการผลิตพืชตามมาตรฐานการผลิตระบบอินทรีย์ จำนวน 19 ชนิดพืช และมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย จำนวน 9 ชนิดพืช

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	ทุเรียน	250 กก./ไร่/ปี	23,833	62,500	38,667
2	พืชผัก (เคล, ผักกาดหอม, พริกชี้หนู, ชะอม, ผักเหลียง, ผักสลัด)	161 กก./ไร่/ปี	1,755	26,355	30,103
3	ไข่ไก่	2,400 ฟอง/ปี	38,200	50,652	12,452
4	มูลวัว	216 กระสอบ/ปี	5,417	13,000	81,250
5	นกยูง	4 ตัว/ปี	11,500	108,333	101,833
6	ท่องเที่ยว เชิงเกษตร	85 คน/ปี	9,700	45,550	45,550

บทสรุป

> ปัจจัยของความสำเร็จ

- การประกอบอาชีพของเกษตรกร อยู่บนพื้นฐานความพอเพียง พึ่งพอใจในสิ่งที่มี มุ่งมั่นในเป้าหมาย และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีจิตสาธารณะ นำมาซึ่งความสุขของตนเองและสมาชิกในครอบครัว
- การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี คือเป้าหมายความสำเร็จที่ตนได้วางไว้ และพร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด ให้แก่ผู้ที่มีความสนใจ เพราะสุดท้ายแล้วความสุขคือการใช้ชีวิตในแบบที่ต้องการโดยไม่เบียดเบียน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้บริสุทธิ์ส่งต่อให้ลูกหลาน เพื่อสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในระดับชุมชนสืบไป

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- ผู้สนใจที่จะทำการเกษตรให้ประสบความสำเร็จ อยากรแนะนำให้ศึกษาหาความรู้อยู่บนพื้นฐานความพอเพียง พึ่งพอใจในสิ่งที่มี มุ่งมั่นในเป้าหมาย และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

ปัตตานีโมเดล ทูเรียนทรายขาว พืชอัตลักษณ์มูลค่าสูง

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นางสาววินิตา มุณีมุสรี
ชื่อเล่น ช๊ะ
ที่ตั้งแปลง หมู่ที่ 6 ตำบลทรายขาว
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
เบอร์โทร 08 9293 7882
อีเมล -
การศึกษา ปริญญาตรี

คติประจำใจ

“มีเป้าหมาย วินัยดี ซื่อสัตย์ในอาชีพ”

» ความมีจิตสาธารณะ

- เกษตรกรมีความตั้งใจพัฒนาชุมชนให้ทำการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ แบบปลอดภัยต่อตัวเอง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถเข้าถึงหน่วยงานภาครัฐ
- เกษตรกรเป็นตัวแทนในการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนโคขุนทรายขาวโดยดำรงตำแหน่งประธาน พร้อมทั้งมีบทบาทเป็นอาสาปศุสัตว์อำเภอโคกโพธิ์ และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร่วมกับการเป็นวิทยากรให้กับผู้สนใจในการเลี้ยงโคขุน
- เกษตรกรมีส่วนร่วมพัฒนาพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่น คือ ทูเรียนทรายขาว โดยร่วมจัดตั้งแปลงใหญ่ทูเรียนทรายขาว และเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกษตรกรชาวสวนทุเรียนในตำบลทรายขาวสามารถขายผลผลิตในราคาสูงได้
- เกษตรกรจะนำผลผลิตทูเรียนทรายขาวไปแจกจ่ายให้กับสถานสงเคราะห์เด็กปัตตานีเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิตตามแนวทาง Balance DOA together ด้านต่าง ๆ

- เกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก มีการวางแผนที่ดี โดยจัดสมดุลเวลาทำงานและเวลาส่วนตัวในการดูแลครอบครัว สุขภาพตัวเอง พักผ่อน ช่วยเหลือสังคม และช่วงเย็นจะออกกำลังกายโดยการปั่นจักรยานภายในหมู่บ้าน
- เกษตรกรมีการทำบัญชี โดยมีรายได้หลักจากสวนทุเรียน รายได้รองจากสวนสละอินโดซึ่งทั้งสองส่วนนี้เก็บเป็นเงินออมสวนยางพาราและมะพร้าว แบ่งรายได้ร้อยละ 50 นำไปต่อยอดประกอบกิจการส่วนการปลูกผักปลอดภัยเป็นรายได้สำหรับใช้จ่ายรายวัน
- เกษตรกรแบ่งเวลาส่วนหนึ่งในแต่เดือนพาครอบครัวไปเที่ยวพักผ่อน และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและชุมชน

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

วินิตา มุณีมุณี เป็นลูกคนเดียวที่เกิดในครอบครัวที่พ่อแม่ทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีการทำสวนยางพารา ทุเรียน สละอินโด และเล้งโค ทำให้เกษตรกรต้องช่วยพ่อแม่และคลุกคลีกับการเกษตรมาตั้งแต่เด็ก การทำการเกษตรของพ่อแม่ยังใช้การผลิตตามวิถีที่เคยทำกันมาแต่อดีต

ปี พ.ศ. 2552 หลังจบการศึกษา วินิตากลับมาพัฒนาการเกษตรของครอบครัว เริ่มจากเสริมรายได้ด้วยการปลูกผักสวนครัวและปลูกพืชผสมผสานแซมพืชที่มีอยู่ ส่วนทุเรียนได้พัฒนาต่อยอดโดยใช้รูปแบบการทำเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย เน้นการใช้สารชีวภัณฑ์เป็นหลักในการจัดการและดูแลแปลง มีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักและเล้งไส้เดือน ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐขับเคลื่อนทุเรียนทรายขาว จนได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และได้ร่วมจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนทรายขาว เพื่อให้ผลิตทุเรียนทรายขาวอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพดี และราคาสูง ปัจจุบันเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตทุเรียนทรายขาวทางออนไลน์มากกว่าร้อยละ 80 ได้รับความนิยมและยอมรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี โดยมียอดขายสูงถึงล้านกว่าบาทต่อปี

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

ทุเรียน เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกกว่า 1.3 ล้านไร่ และมีผลผลิตกว่า 1.2 ล้านตัน จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ปลูก 7,152 ไร่ ผลผลิต 2,786 ตัน โดยปลูกมากในอำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ปลูก 698 ไร่ ให้ผลผลิต 1,146 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 1,200 กิโลกรัมต่อไร่ ตำบลทรายขาวเป็นแหล่งผลิตทุเรียนพันธุ์ดีอันดับ 1 ของอำเภอโคกโพธิ์

ทุเรียนเป็นสินค้าที่เป็นที่ต้องการของตลาดและเป็นสินค้าส่งออก จึงทำให้ผลผลิตมีราคาสูง และเป็นรายได้หลักให้กับเกษตรกรชาวสวนทุเรียน นอกจากนี้ ทุเรียนทรายขาวได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 เป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ที่มีพื้นที่ปลูกในตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีลักษณะผลกลมรี เปลือกค่อนข้างบาง สีสน้ำตาลอ่อน หนามเล็กยาว เนื้อสีเหลืองแห้งไม่ละ เนื้อเนียนแบบครีม ไม่เป็นเส้น ทวานมัน กลิ่นหอม ไม่ฉุน เมล็ดลีบ ด้วยลักษณะเด่นนี้ทำให้ทุเรียนทรายขาวเป็นที่รู้จักในวงกว้าง ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถจำหน่ายทางออนไลน์ได้ในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดทั่วไป

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

1. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

- การใช้แมลงข้างปีกใส เป็นตัวห้ำที่มีประโยชน์ในการกำจัดศัตรูพืชนานาเล็ก เช่น เพลี้ยอ่อน ไรแดง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย ตัวอ่อนแมลงหวี่ขาว และไข่ของแมลงศัตรูพืช โดยเกษตรกรปล่อยแมลงข้างปีกใส จำนวน 100 - 200 ตัวต่อต้น ในแปลงปลูกทุเรียน เมื่อสำรวจพบแมลงศัตรู
- การใช้สารเร่งซุเปอร์ พด.14 ควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน สาเหตุจากเชื้อราไฟทอปธอรา (*Phytophthora palmivora*) อัตราการใช้ ผสมสารเร่งซุเปอร์ พด.14 จำนวน 1 ซอง 50 กรัม ต่อน้ำ 50 ลิตร ฉีดพ่นบาดแผลบริเวณโคนต้น
- การใช้เม็ดเรืองแสงสิรินรัศมี รักษาโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียน โดยนำสารสกัดจากเม็ดเรืองแสงสิรินรัศมีผสมกับสีฝุ่น (Iron Oxide) นำไปทาบนแผลโรครากเน่าโคนเน่า 1 ครั้ง สามารถควบคุมโรคได้ ทำให้แผลแห้ง ไม่มีน้ำเยิ้ม และเชื้อไม่ขยายลุกลาม
- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำเปลือกมังคุด สูตรสารเร่งซุเปอร์ พด.2 เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้จากพืชผัก ผลไม้ที่ไม่ได้คุณภาพ และเปลือกมังคุด โดยสับให้ละเอียดก่อนหมัก ใส่กากน้ำตาลลงในถังหมักขนาด 50 ลิตร แล้วใส่สารเร่งซุเปอร์ พด.2 และวัสดุคลุกเคล้า หรือคนส่วนผสมให้เข้ากัน วางในที่ร่มปิดฝาให้สนิทเพื่อหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์น้ำ โดยอาศัยกิจกรรมของจุลินทรีย์ย่อยสลายทั้งในสภาพที่ไม่มีออกซิเจนและมีออกซิเจน ทำให้ได้ฮิวมิคหรือสารเสริมการเจริญเติบโตของพืช เช่น ออกซิน จิบเบอเรลลิน และไซโตไคนิน รวมทั้งกรดอินทรีย์หลายชนิด เกษตรกรใช้พ่นและรดในสวนทุเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและนำไปใช้กับพืชผัก

2. การปรับปรุงบำรุงดิน

การทำปุ๋ยหมัก สูตรสารเร่งซุเปอร์ พด.1 โดยใช้มูลโคและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในแปลง เช่น มูลโค จากการเลี้ยงโคขุน และเศษผักจากการปลูกผัก นำมาผลิตปุ๋ยหมัก โดยใช้อัตราส่วน เศษพืชแห้ง 1,000 กิโลกรัม มูลโค 200 กิโลกรัม ปุ๋ยยูเรีย 2 กิโลกรัม สารเร่งซุเปอร์ พด.1 1 ซอง นำวัสดุทั้งหมดผสมคลุกเคล้ากัน และนำ พด.1 ที่ผสมในน้ำ 20 ลิตร นาน 10-15 นาที เพื่อกระตุ้นให้จุลินทรีย์ออกจากสภาพที่เป็นสปอร์และพร้อมที่จะเกิดกิจกรรมการย่อยสลาย ราดลงบนกองปุ๋ยหมัก ให้มีความชื้น 50-60% กลับกอง 10 วันต่อครั้ง เพื่อเพิ่มออกซิเจนลดความร้อนในกองปุ๋ย เมื่อวัสดุย่อยสลายสมบูรณ์แล้ว นำไปใส่ต้นทุเรียน อัตรา 20 กิโลกรัม/ต้น/ปี สามารถลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 20

3. การตลาด

- การคัดแยกคุณภาพผลผลิตเป็น 3 เกรด คือ
 - เกรดคุณภาพต่ำ นำไปจำหน่ายตามตลาดทั่วไป
 - เกรดคุณภาพกลาง ขายส่งพ่อค้าคนกลาง
 - เกรดคุณภาพดี จำหน่ายช่องทางออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กเพจ ในชื่อเพจ “วินิตา มูณีมุณี สวนชะเอมอินทรีย์” โดยเฉพาะทุเรียนทรายขาว มีฐานลูกค้าทั้งในและนอกพื้นที่ให้ความสนใจมากมาย

4. การขอรับรองมาตรฐาน

- การรับรองมาตรฐานการผลิตพืช GAP ทุเรียน
 - รหัสรับรอง กษ 03-9001-94-111-000413

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 5 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ (กิโลกรัม/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	ทุเรียน	1,266	4,833	250,000	245,166
2	ไม้ผล (เงาะ, มังคุด, ลองกอง, สับปะรด, จำปาดะ, สละ, กล้วย)	186	683	7,761	7,078
3	พืชผัก (ผักบุ้ง, ผักกาด, ฟักทอง, ถั่วฝักยาว, มะเขือ, บวบ, แตงกวา)	134	483	3,123	2,702
4	วัว (โคขุน)	680 ตัว/ปี	35,000	48,000	13,000

บทสรุป

ปัจจัยของความสำเร็จ

- เกษตรกรมีใจรักในอาชีพเกษตรกร มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ด้วยความผูกพันในมาตั้งแต่เด็ก ทำให้มีความอดทน และทำสิ่งนั้นอย่างยั่งยืน
- การวางแผนและสร้างวินัยที่ดี ทำให้สามารถจัดการกิจกรรมหลาย ๆ อย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การใฝ่เรียนรู้ หาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และนำมาประยุกต์ใช้กับของตัวเอง
- ความซื่อสัตย์ในอาชีพ เกษตรกรมีการจำหน่ายผลผลิตผ่านระบบออนไลน์ร้อยละ 70 ซึ่งการรักษามาตรฐานในด้านคุณภาพผลผลิต ความปลอดภัยของผลผลิตต่อผู้บริโภค ทำให้ปัจจุบันมีลูกค้าไว้วางใจมากมาย

คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- ผู้สนใจที่จะทำการเกษตรให้ประสบความสำเร็จ อยากแนะนำให้ศึกษาหาความรู้ในกิจกรรมที่อยากจะทำก่อน ทั้งในเรื่องการผลิต การตลาด และต้องรู้จักการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เมื่อกำหนดเป้าหมายชัดเจนแล้ว ให้ลงมือทำอย่างจริงจัง มีวินัยและอดทน อาชีพเกษตรกรใคร ๆ ก็เป็นได้ แต่เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ในปัจจุบันเป็นโลกที่เล็กทรอนิกส์ การรู้จักใช้ประโยชน์จากสื่อทำให้เราก้าวหน้ากว่าคนอื่น

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

ยะลาโมเดล แหล่งผลิตทุเรียนคุณภาพ เสริมรายได้ด้วยไม้ดอก สร้างสมดุลเกษตรผสมผสาน

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นายอัครศักดิ์ ชุมนมมณี
ชื่อเล่น ไอ้ค
ที่ตั้งแปลง เลขที่ 36/1 หมู่ที่ 5 ตำบลธารโต
อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
เบอร์โทร 08 4967 0481
อีเมล kingtext1234@gmail.com
การศึกษา ปริญญาตรี

คติประจำใจ

“ลงมือทำด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ลงมือทำ
ไม่หวังพึ่งพาคนอื่น ต้องยืนได้ด้วยลำแข้งตนเอง”

» ความมีจิตสาธารณะ

เกษตรกรเป็นผู้มีความเสียสละ และให้ความร่วมมือ
ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีบทบาททางสังคม
ดังนี้

- อาสาในกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน
- Young Smart Farmer
- คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรการผลิต
และการแปรรูปผลผลิตจากฟาร์มโรงเรียน วิทยาลัยชุมชน
ยะลา
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
เกษตร อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิต ตามแนวทาง Balance DOA Together ด้านต่าง ๆ

- การใช้เวลาและดูแลครอบครัว ครอบครัว
ของเกษตรกร ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ทั้งครอบครัว อาชีพจึงเป็นตัวเชื่อมความ
สัมพันธ์ที่ดี เกิดความแน่นแฟ้นระหว่าง
คนในครอบครัวอยู่เสมอ
- การอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นแบบ
Joint family คือ การอยู่ร่วมกันเป็น
ครอบครัวใหญ่การดำเนินงานและการดำรง
ชีพจึงสัมพันธ์กันอย่างดี

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

เกษตรกรเริ่มทำการเกษตรตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 ถึง ปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 12 ปี

- ปลูกพืชหลัก ได้แก่ ทูเรียน และยางพารา
- พืชแซมในสวนทุเรียน ได้แก่ กาแฟ ผักสวนครัว ไม้ดอก กล้าย ฝรั่ง
- พืชแซมในสวนยางพารา ได้แก่ ดาหลา พืชกลุ่มกระถือ เอื้องหมายนา และผักเหลียง
- ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ นกยูง ไก่ฟ้าชนิดต่างๆ แพะพื้นเมือง และฟาร์มชันโรง เพื่อใช้ในการผสมเกสรผลผลิตในแปลงและสามารถจำหน่ายสายพันธุ์ น้ำผึ้งชันโรง และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำผึ้ง เพื่อเสริมรายได้

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

ทุเรียน ก้าวขึ้นเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย และภาคใต้ มีมูลค่ากว่าแสนล้านบาท เนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศ เช่น จีน ฮองกง และไต้หวัน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละกว่า 22% และราคาทุเรียนเพิ่มขึ้นกว่า 53% ต่อปี เกษตรกรหันมาปลูกทุเรียนมากขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตทุเรียนของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยปีละ 10% จนปี 2563 ประเทศมีผลผลิตกว่า 1 ล้านตันต่อปี โดยเฉพาะภาคใต้ที่ปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้นกว่า 2 เท่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และยะลา จนปัจจุบันทุเรียนสร้างมูลค่าให้กับภาคใต้ได้ กว่า 60,000 ล้านบาทต่อปี คิดเป็น 13% ของมูลค่าสินค้าเกษตรทั้งหมด

สำหรับจังหวัดยะลา ทุเรียนถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด เป็นแหล่งรายได้สำคัญของเกษตรกรและชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

» วิธีการปลูกและดูแลแปลงทุเรียนระยะให้ผลผลิตทุเรียนของเกษตรกร

1. การตัดแต่งกิ่งและบำรุงต้นหลังเก็บเกี่ยว

- เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนเสร็จ ให้ตัดแต่งกิ่งทุเรียนที่มีโรค กิ่งที่แมลงศัตรูพืชทำลาย และกิ่งที่มีการขึ้นทับซ้อนออก เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียธาตุอาหารโดยเปล่าประโยชน์
- ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 1/3 ของทรงพุ่ม ร่วมกับการใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ

2. การทำชุดใบ

- ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแตกตาใบพร้อมกันเป็นรุ่น ๆ โดยทำการกระตุ้นให้ได้อย่างน้อย 2 ชุดใบ (ควรมีระบบน้ำในแปลง)

3. การกระตุ้นดอก

- ใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 อัตรา 1/3 ของทรงพุ่ม โดยแบ่งใส่ 2 ครั้ง คือ 1) ช่วงหลังจากการทำชุดใบก่อนเข้าฤดูแล้ง 2) หลังจากต้นทุเรียนอยู่ในภาวะกระทบแล้งติดต่อกันนาน 15-20 วัน ให้ทำการใส่ปุ๋ย พร้อมกับให้น้ำให้เกิดการกระตุ้นแตกตาดอก ซึ่งดอกที่ออกมาสามารถมีได้ตั้งแต่ 1-5 รุ่น อยู่ที่สภาน้ำฝนและการบำรุงต้นในช่วงหลังเก็บเกี่ยวและทำชุดใบ

4. การบำรุงรักษาผล

- ใส่ปุ๋ยบำรุงผลครั้งที่ 1 หลังจากทุเรียนติดผล ระยะผลเท่ากระป๋องนม
- ใส่ปุ๋ยบำรุงผลครั้งที่ 2 ช่วงผลทุเรียนรุ่นแรกเข้าระยะขยายพุ่ม
- ใช้ปุ๋ยสูตร 13-13-21 อัตรา 1/3 ของทรงพุ่ม ทั้ง 2 ครั้ง (ทรงพุ่มมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 6 เมตร ใส่ปุ๋ยอัตรา 2 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี)

5. การเก็บเกี่ยวผลผลิต

- การเก็บเกี่ยวผลผลิตให้แบ่งเก็บตามรุ่นของการออกดอก
- พื้นที่ที่มีความแตกต่างของระดับน้ำทะเลจะมีผลต่อการสุกแก่ของผลทุเรียน พื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมาก การสุกแก่สามารถล่าช้าได้ถึง 145 วันหลังวันดอกบาน

6. การจัดการโรคและแมลงศัตรูทุเรียน

- การป้องกันกำจัดโรคและแมลง ให้ทำการสำรวจโรคและแมลงอย่างสม่ำเสมอ และพิจารณาฉีดพ่นสารเคมีที่จำเป็นเมื่อพบการระบาดของโรคและแมลงนั้น ๆ

7. การจัดการการผลิตถึงการแปรรูป

- ให้น้ำด้วยระบบน้ำอัจฉริยะ นวัตกรรมของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
- นวัตกรรมถังกระตุ้นเชื้อชีวภัณฑ์เพื่อใช้ป้องกันกำจัดแมลงและเชื้อราในแปลงทุเรียน และไม้ดอก
- การปรับเทคโนโลยีการผลิตไม้ดอก เช่น ปทุมมาและเบญจมาศ ให้สามารถผลิตดอกได้ทั้งปีในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งแปลงผลิตมีความสูงจากระดับน้ำทะเลเพียง 200-250 เมตร
- การเลี้ยงผึ้งชันโรงเพื่อช่วยการผสมเกสรผสมในแปลง
- จำหน่ายน้ำผึ้งชันโรงและสินค้าแปรรูปจากน้ำผึ้งชันโรง
- การตลาด จำหน่ายสินค้าออนไลน์ เช่น ทาง Facebook, TikTok และ Line
- การรับรองมาตรฐานการผลิตพืช GAP :
 - กษ 03-9001-95-111-003870
 - กษ 03-9001-95-111-003861

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 6 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ (กิโลกรัม/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	ทุเรียน	2,800	30,000	250,000	220,000
2	ไม้ประดับ (กล้วยด่าง, ไม้ต่างต่างๆ)	ขายเป็นต้น ตามออเดอร์ จำนวนไม่แน่นอน	1,500	8,000	6,500
3	ไม้ดอก (เบญจมาศ, ปทุมมา)	3,500 ดอก/ไร่	32,000	300,000	268,000
4	จำปูลิง	50	600	3,000	2,400
5	ล้งแซ	60	600	3,600	3,000
6	ชันโรง	200 กล่อง	60,000	220,000	160,000

บทสรุป

> ปัจจัยของความสำเริง

- เกษตรกรใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในการทำเกษตรอย่างสูงสุด โดยการปลูกพืชผสมผสาน และมีการเลี้ยงผึ้งชันโรงในระบบการปลูกพืช ซึ่งสามารถเอื้อประโยชน์ในการผลิตพืช เช่น การเพิ่มอัตราการผสมเกสรของดอกทุเรียน ส่งผลให้ทุเรียนติดผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีความสมบูรณ์ ทั้งยังมีรายได้เสริม จากการขายน้ำผึ้งชันโรง และขายกล่องพันธุ์ชันโรง
- เกษตรกรมีการแปรรูปผลผลิตจากทุเรียนเป็นทุเรียนทอด และทุเรียนเชื่อม และสร้างแบรนด์สินค้าของตัวเองคือ “แบรนด์คุณชายไอศ”

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

- ต้องมีใจรักในอาชีพเกษตรและพร้อมจะเสียสละเพื่อคนในครอบครัวและส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
- ทำการเกษตรโดยพึ่งตนเองอย่าหวังพึ่งพาบุคคลภายนอก
- หมั่นศึกษาหาความรู้ที่ถูกต้องและเชื่อถือได้อยู่เสมอ เพราะเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรไม่มีวันหยุดนิ่งมีการพัฒนาเสมอ
- เปิดรับและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบการผลิต

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

นราธิวาสโมเดล ลองกอง GI อินทรี หนึ่งเดียวของไทยสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนครบวงจร

» ข้อมูลเกษตรกร

ชื่อ-สกุล นายเมธี บุญรักษ์
 ชื่อเล่น เมธี
 ที่ตั้งแปลง ชุมชนโต๊ะลิ้อเบ ตำบลสุโหงโก-ลก
 อำเภอสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส
 เบอร์โทร 08 7968 2944
 อีเมล -
 การศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คติประจำใจ
 “น้าออกแบบที่ไม่ยึดติดกับตำรา”

» ความมีจิตสาธารณะ

เกษตรกรเป็นผู้มีความเสียสละ และให้ความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีบทบาททางสังคม ดังนี้

- วิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร ผสมผสานโดยน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ทั้งด้านการผลิต และการตลาด
- เป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
- ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการปลูกหญ้าแฝกเพื่อฟื้นฟูดินและระบบนิเวศ
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติ ศูนย์เรียนในรูปแบบสวนป่า ธนาкарตันไม้ ตำบลสุโหงโก-ลก ด้านเกษตรอินทรีย์และเกษตรผสมผสาน
- เป็นศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายด้านเกษตรอินทรีย์และเกษตรผสมผสาน

» การทำเกษตรกับการจัดสมดุลชีวิตตามแนวทาง Balance DOA Together ด้านต่าง ๆ

- เกษตรกรสร้างความสมดุลในการใช้ชีวิตบนพื้นฐานทางสายกลาง และไม่ประมาท โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตเน้นการพึ่งพาตนเองจนสามารถทำการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน ครบ 5 รูปแบบหลักโดยเริ่มจากการทำเกษตรธรรมชาติ วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และเกษตรอินทรีย์
- ปี พ.ศ.2563 ได้รับรางวัลพระราชทานเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติประจำปี 2563 สาขาเกษตรอินทรีย์และสาขาปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
- ปี พ.ศ. 2566 ได้รับรางวัลพระราชทานเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติประจำปี 2566 สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ประวัติความเป็นมาในการดำเนินงานด้านการเกษตร

นายเมธี บุญรักษ์ ทำงานเป็นนายช่างยนต์ที่ประเทศมาเลเซีย แต่ความห่างไกลและต้องการให้เวลากับครอบครัว จึงเริ่มวางแผนทำการเกษตรช่วงวันหยุด ในพื้นที่ที่เป็นมรดกของพ่อแม่ จำนวน 10 ไร่ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากไม่มีความรู้ทางการเกษตร ประกอบกับดินในพื้นที่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย จึงได้ไปศึกษาศาสตร์พระราชากับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่องการปรับปรุงดิน และได้นำความรู้เรื่องการปลูกหญ้าแฝกเพื่อปรับโครงสร้างดิน ลดการพังทลายของหน้าดิน เป็นวัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้น จนดินมีความอุดมสมบูรณ์

ปี พ.ศ. 2546 ได้ลาออกจากงานมาทำการเกษตรเต็มตัว เริ่มจากการปรับปรุงแบบการผลิตจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่เน้นเฉพาะไม้ผล เป็นรูปแบบการทำเกษตรกรรมยั่งยืน หลีกเลี่ยงการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอก ใช้ทรัพยากรหมุนเวียนภายในแปลง ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

ปัจจุบัน เป็นแปลงปลูกพืชผสมผสาน ได้แก่ ลองกอง มังคุด สละ พริกไทย กาแฟ และยังมีพืชร่วมอื่นๆ เช่น มะละกอ ฝรั่งกิมจู ผักหวานป่า ผักเหลียง สะเดา ยางนา ตะเคียน พะยอม มะค่า ต้นสัก เป็นต้น

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของพืชหลัก

ลองกอง เป็นหนึ่งในผลไม้แดนใต้ที่มีชื่อเสียง มีผลผลิตออกสู่ตลาดในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายนของทุกปี เป็นผลไม้สกุลเดียวกับกลางสาด มีเปลือกหนา แต่ไม่มียางเหมือนกลางสาด มีรสชาติหวาน และยังอุดมไปด้วยวิตามินบีและฟอสฟอรัส ลองกองที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด คือ “ลองกองต้นหยงมัส” หรือ “ลองกองซีโป” ชาวบ้านเล่าว่าเดิมทีลองกองนั้นเป็นผลไม้ป่า ถูกค้นพบครั้งแรกที่บ้านซีโป ต.เฉลิม อ.ระแงง จ.นราธิวาส

ปัจจุบันลองกองต้นหยงมัส เป็นสินค้า GI ของ จ.นราธิวาส มีลักษณะเด่น คือ ผลอ่อนเปลือกจะเป็นสีเขียว เมื่อผลสุกผิวเปลือกจะเป็นสีเหลือง เปลือกจะไม่มียาง ล่อนออกจากเนื้อได้ง่าย รูปทรงเหมือนหยดน้ำ เนื้อใสมือหวาน มีเมล็ดน้อย หรือไม่มีเลย ออกผลเป็นช่อสวย เปลือกผลนุ่มคล้ายกำมะหยี่ สีเหลืองทอง

จังหวัดนราธิวาส มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นป่าและภูเขา พื้นที่ราบส่วนใหญ่อยู่ติดกับบริเวณอ่าวไทย ลักษณะภูมิอากาศเป็นมรสุมเขตร้อน ด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีความชื้นสูง และมีปริมาณฝนมาก ทำให้ลองกองต้นหยงมัสมีเนื้อแห้งแตกต่างจากการปลูกในพื้นที่อื่น และมีรสชาติความอร่อยที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นแหล่งผลิตลองกองที่ให้ผลผลิตดีที่สุดในภาคใต้ของไทย

เทคโนโลยี/นวัตกรรม และภูมิปัญญาการจัดการผลิตพืช

1. การปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่ม ศักยภาพการผลิตพืช

- การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในแปลง
- การเลี้ยงແหมແดง เพื่อเป็นอาหารไก่ และใช้มูล
ไก่อานเป็นส่วนผสมของปุ๋ยหมัก
- การให้น้ำด้วยระบบน้ำอัจฉริยะ ปัจจุบัน
เกษตรกรเน้นการให้น้ำพร้อมกับน้ำหมักที่
เกษตรกรทำขึ้นเอง
- พลังงานโซลาร์เซลล์ เกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการ
โซลาร์เซลล์เพื่อการเกษตรกับมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ทำให้ภายในแปลงปลูกมีไฟฟ้า
ใช้อย่างเพียงพอ

2. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

- การใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรในการ
ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ ไล่เตี้ยฝอย
(*Steinernema carpocapsae*) ในการป้องกัน
หนอนกินใต้ผิวเปลือกลองกอง

3. การปรับปรุงบำรุงดิน

- การใช้ปุ๋ยชีวภาพไมคอร์ไรซา และปุ๋ยชีวภาพ
ละลายฟอสเฟต ของกรมวิชาการเกษตรรองกัน
หลุมก่อนปลูกพืช และใช้กับไม้ผลในแปลง เพื่อ
ให้พืชสามารถนำธาตุฟอสฟอรัสที่มีอยู่ในดินนำไป
ใช้ประโยชน์ได้
- ทำการฟื้นฟู ปรับปรุงและอนุรักษ์หน้าดิน น้ำ
และสภาพแวดล้อมด้วยการปลูกหญ้าแฝก

4. การเก็บเกี่ยว

- การนำความรู้เกี่ยวกับช่าง มาพัฒนาเครื่อง
มือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในแปลง เพื่อ
แก้ปัญหาการปฏิบัติงานเช่น ไม้สอยลองกอง
สำหรับเก็บเกี่ยวลองกองที่อยู่ปลายกิ่ง เพื่อ
ลดความเสี่ยงของคนเก็บไม่ต้องปีนถึงปลาย
กิ่ง

5. การตลาด

- เกษตรกรมีการทำตลาดที่หลากหลาย ได้แก่
การขายผลผลิตที่ตลาดภายในชุมชน
การรับคำสั่งซื้อและบริการส่งให้แก่ลูกค้า
ในพื้นที่ใกล้เคียง การขายออนไลน์ผ่านเพจ
Facebook การไลฟ์ขายผลผลิตผ่านช่องทาง
ออนไลน์ต่างๆ เช่น facebook Tiktok และ
การจำหน่ายให้กับร้านค้าที่จำหน่ายเฉพาะ
สินค้าอินทรีย์โดยเฉพาะ

6. การขอรับรองมาตรฐาน

- การรับรองมาตรฐานแหล่งผลิตพืชอินทรีย์
(ORGANIC THAILAND) ได้แก่ มังคุด
ลองกอง สละ พริกไทย และกาแฟ
- รหัสรับรอง คือ กษ 03-9000-96-990-
054566
- ลองกองได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทาง
ภูมิศาสตร์ (GI) เป็น ลองกองต้นหยงมัส
- ทะเบียนเลขที่ สข 59100084

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 7 ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ต้นทุน รายได้ และรายได้สุทธิ

ลำดับที่	ผลผลิต	ปริมาณ (กิโลกรัม/ไร่/ปี)	ต้นทุน (บาท/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ไร่/ปี)	รายได้สุทธิ (บาท/ไร่/ปี)
1	ลองกอง	2,133	7,300	156,000	148,700
2	มังคุด	1,333	22,500	41,333	18,833

บทสรุป

> ปัจจัยของความสำเริง

- ความมานะอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีจิตใจแน่วแน่ในการปฏิบัติตามศาสตร์พระราชายึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ไม่ยึดติดกับความสำเริง เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ทำตัวเหมือนน้ำครึ่งแก้วอยู่เสมอ เพื่อเปิดรับความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในแปลงของตนเอง
- เข้าร่วมกับกลุ่มต่างๆ สร้างเครือข่ายในการทำงานสามารถทำให้งานพัฒนาได้ไกล และกว้างกว่าการทำงานคนเดียว
- การเสียสละเพื่อส่วนรวม ถ้ายทอดความรู้ และประสบการณ์ของตนเองเป็นวิทยาทาน
- การมองโลกในแง่ดี เห็นวิกฤตเป็นโอกาส
- การได้รับรางวัล นำมาซึ่งการพัฒนารักษาคูณภาพและมาตรฐานของตนเอง ควบคู่กับพัฒนาบ้านเกิด

> คำแนะนำสู่การขยายผลแก่ผู้สนใจ

เกษตรกรมีแนวคิดในการทำงานโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักการประมาณตนทั้งกำลังกาย และกำลังทรัพย์ พึ่งตนเอง หมั่นหาวิชาความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะอยู่เสมอ

ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

QR Code การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

จังหวัดตรัง

จังหวัดสตูล

จังหวัดพัทลุง

จังหวัดสงขลา

จังหวัดปัตตานี

จังหวัดยะลา

จังหวัดนราธิวาส

ภาคใต้ตอนล่าง

ที่ปรึกษา

นางประพิศ วงงเทียม
นางสาวบุญนิศา ชังคมณี

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา

คณะทำงาน

นางสาวอภิญญา สุราษฎร์
นางศยามล แก้วบรรจง
นางสาวอารียา จูดคง
นางสาวลักษมี สุภัทรา
นางสาวมนต์สรวง เรืองขนาบ
นางสาวสุวิมล วงศ์พลัง
นางสาวสุชานาท กองวารี
นางสาวลภัสรดา อักษรเนียม
นายฤทธิรงค์ ศรีสุข
นางเมธพร นาคเกลี้ยง
นางสาวนพวรรณ นิลสุวรรณ
นายอิห์ซาน บือราเฮง
นายชัชฌ์นันท์ เต็มนา
นางสาวอาชียณ ดือราแม

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 จังหวัดสงขลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จังหวัดตรัง
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสตูล จังหวัดสตูล
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จังหวัดสงขลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี จังหวัดปัตตานี
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จังหวัดยะลา
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8
กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.doa.go.th/oard8